

نگاهی به عملکرد محمود واعظی و وزارت ارتباطات در دولت یازدهم - دیجیاتو

امیر مستکین | یکشنبه، ۲۲ مرداد ۱۳۹۶

در سال ۱۳۹۲ و پس از آنکه «محمود واعظی» از سوی حسن روحانی به عنوان وزیر پیشنهادی برای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به مجلس شورای اسلامی معرفی شد، طرحی از سوی او به مجلس تقدیم شد که در آن می‌توان بخش‌های مهمی نظیر «بازتعریف جایگاه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات»، «انحصار زدایی از لایه دسترسی شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات» و «بهبود کیفیت زندگی شهروندان و توسعه خدمات» را مشاهده کرد.

واعظی حالا به ریاست چهار ساله‌اش بر وزارت ارتباطات در سیدخندان پایان داده و در دولت دوازدهم، احتمالاً در خیابان پاستور مشغول به خدمت خواهد شد. به همین بهانه، بد نیست نگاهی به کارنامه چهار ساله او در وزارت ارتباطات و مهم‌ترین اقدامات ملموس وی برای کاربران داشته باشیم.

▪ افزایش دسترسی به اینترنت در سطح کشوری

مرکز آمار ایران در [آخرین گزارش خود](#) از تعداد کاربران اینترنت که مربوط به اسفند ۱۳۹۵ است، خبر داد که جمعیت کاربران اینترنت در ایران رشدی ۱۷.۵ درصدی نسبت به سال ۹۴ داشته و ضریب نفوذ اینترنت در بین کاربران ایرانی نیز رقم ۵۳.۲۳ درصد را نشان می‌دهد.

مرکز آمار پیش از این در [گزارش دیگری](#) خبر داده بود که استفاده از اینترنت در مقایسه با سال ۹۲، رشدی ۵۰ درصدی داشته است.

▪ اجرای طرح رومینگ ملی

در طرح رومینگ ملی، اپراتورهای دارای پوشش گسترده‌تر در شبکه، ملزم شدند به اپراتورهای کوچک‌تر سرویس بدهند تا مشکل عدم آنتن دهی مشترکان آنها در برخی مناطق حل شود. این قرارداد در خرداد ماه ۱۳۹۳ منعقد و اجرایی شد. به واسطه همین قرارداد، مشترکان رایتل در برخی مناطق از طریق آنتن‌های همراه اول و ایرانسل به شبکه رایتل متصل می‌شوند.

بر اساس آمارهای مربوط به سه ماه پایانی سال ۱۳۹۵، روزانه حدود یک میلیون نفر از مشترکین اپراتورهای دوم و سوم با طرح رومینگ ملی از شبکه همراه اول استفاده کرده‌اند.

▪ گسترش نسل سوم و چهارم شبکه موبایل در کشور

تا پیش از دولت یازدهم، ارائه اینترنت در قالب نسل سوم شبکه موبایل صرفاً در اختیار رایتل بود؛ انحصاری که برای چند سال تمدید شد. با این حال در تابستان ۱۳۹۳، وزارت ارتباطات به این انحصار پایان داد و پروانه بهره برداری از نسل سوم شبکه موبایل و نسل های بالاتر را در اختیار اپراتورهای اول و دوم قرار داد تا در آینده هم نیازی به کسب مجوز برای تکنولوژی های بعدی نداشته باشند و اپراتورها رقابت تنگاتنگی را با هم آغاز کنند.

در دو سال اخیر همراه اول و ایرانسل رقابت شدیدی را بر روی ارائه نسل های جدید اینترنت همراه و افزایش کیفیت آن با هم آغاز کرده اند که ویژگی این رقابت، برای کاربران شبکه موبایل بسیار ملموس بوده و باعث رشد استارتآپ های نوپا و خلاق در فضای ایران شده است.

همچنین در سال ۱۳۹۳، محدودیت سرعت و تکنولوژی های نو از فناوری وایمکس هم برداشته شد و مدتی بعد شاهد ارائه سرویس جدید شرکت ها با فناوری TD-LTE یا نسل چهارم اینترنت ثابت در کشور بودیم.

اما بر اساس آخرین آمارها، حدود ۷۴۲ شهر تحت پوشش شبکه 4G و ۹۰۰ شهر هم تحت پوشش شبکه 3G موبایل قرار گرفته اند.

▪ افزایش ظرفیت پهنای باند و کیفیت اینترنت

جواد جهرمی، مدیرعامل شرکت زیرساخت و وزیر ارتباطی پیشنهادی برای دولت دوازدهم، چند روز پیش خبر داد که پهنای باند اینترنت از ۶۲۴ گیگابیت بر ثانیه در ابتدای دولت به بیش از ۱۰ هزار گیگابیت رسیده است.

پیش از این مدیران شرکت های بزرگ اینترنتی هم **گفته بودند** که پهنای باند اختصاص یافته به هر کاربر در چهار سال گذشته، نزدیک به ۵ برابر شده است و چنین رشدی، سبب گشته تا کاربران از اینترنت با کیفیت تری برخوردار باشند.

بر اساس نظر شرکت های ارائه دهنده اینترنت، در حال حاضر کیفیت اینترنتی که شرکت های دارنده پروانه از شرکت ارتباطات زیرساخت تهیه می کنند، به شکل چشم گیری بهبود پیدا کرده است و در مقایسه با ۱۰ سال گذشته، با کمترین مشکل رو به رو بوده است.

▪ احراز هویت ۳۰ میلیون سیم کارت

واعظی باور داشت که فروش بی حساب و کتاب سیم کارت در سال های گذشته و نبود سختگیری های لازم در این زمینه، سبب بروز تخلف ها و سوءاستفاده هایی همچون قاچاق و مزاحمت شده است. به همین دلیل طرح ساماندهی سیم کارت های بی هویت آغاز شد که تقریباً تا پایان دی ماه سال گذشته ادامه داشت.

گزارش می‌شود که اپراتورهای کشورمان در سال‌های قبل **حدود ۳۰ میلیون سیم کارت** در شبکه خود داشته‌اند که اطلاعات آنها کامل نبوده یا به شکل کامل فاقد اطلاعات هویتی بوده‌اند. در نهایت هم، در دی ماه سال گذشته گزارش شد که حدود ۱ میلیون سیم کارت یک طرفه شده‌اند تا تکلیف آنها روشن شود. پس از آن، گزارش دیگری از این موضوع منتشر نشد ولی اقدام وزارت ارتباطات باعث شد تا جدا از هویت بخشی به سیم کارت‌هایی که استعداد ایجاد مزاحمت برای دیگران را داشتند، ساز و کار ثبت و خرید سیم کارت هم شکلی هدفمندتر به خود بگیرد.

▪ اتصال حدود ۲۸ هزار روستا به اینترنت

وزارت ارتباطات در دولت یازدهم باعث کاهش شکاف دیجیتالی میان مناطق شهری و روستایی شد. در برنامه اولیه واعظی نیز طرحی با عنوان «فراهم‌سازی دسترسی کلیه روستاهای کشور به شبکه‌های ارتباطی (USO)» وجود داشت.

واعظی با اهمیت دادن به مناطق محروم و روستایی، باعث شد تا ساکنین این مناطق در کنار استفاده عادی از اینترنت، بتوانند به کسب و کارهای آنلاین بپیوندند.

وزارت ارتباطات در آخرین گزارش‌های خود خبر می‌دهد که اینترنت را به ۲۸ هزار روستا رسانده است. واعظی در روزهای گذشته در رابطه با همین موضوع گفته است: «امروز 28 هزار روستا دارای اینترنت است و بنا داریم تا سال آینده همه روستاهای بالای 20 خانوار دارای اینترنت و خدمات اینترنتی شوند و این امر راهگشای انقلاب صنعتی چهارم است.»

▪ ایجاد سامانه دسترسی آزاد به اطلاعات

در تیر ماه ۱۳۹۶ این سامانه آغاز به کار کرد و از طریق آن، شهروندان می‌توانند درخواست کسب اطلاعات از نهادهای حکومتی را داشته باشند و نهادها نیز ملزم به پاسخگویی هستند.

واعظی در زمان معرفی سامانه دسترسی آزاد به اطلاعات، آن را یکی از فرآیندهای دموکراسی دانست. از سوی دیگر، وزیر ارشاد نیز می‌گوید که این سامانه صرفاً برای شفاف‌سازی در امور دولت و زیرمجموعه‌های آن نیست، بلکه سه قوه مجریه، قضاییه و مقننه و سایر نهادها باید این دسترسی را برای شهروندان فراهم کنند تا با شفافیت، مانع از ایجاد رانت اطلاعاتی شوند.

▪ شبکه ملی اطلاعات

روزهای پایانی دولت یازدهم و در نمایشگاه الکامپ بود که محمود واعظی **فاز سوم شبکه ملی اطلاعات را به بهره‌برداری رساند**. این پروژه از یک دهه قبل در دستور کار بوده است؛ زمانی که نامش اینترنت ملی یا شبکه ملی اینترنت بود و تصور چندان جالبی نیز از آن وجود نداشت.

با این حال کار توسعه شبکه ملی اطلاعات در دولت یازدهم آغاز شد و در روزهای پایانی آن نیز به اتمام رسید. این پروژه به داشتن شبکه زیرساختی امن و پایدار کمک می‌کند اما ملموس ترین ویژگی آن برای استفاده‌ی روزانه کاربران، امکان تفکیک ترافیک خارج و داخل و پیاده سازی شبکه پهن باند با مدیریت مستقل و امکان عرضه خدمات محتوای بومی است.

محمود واعظی در یکی از آخرین سخنرانی‌هایش، عنوان کرده بود که «در دولت بعد باید هماهنگی های لازم با دستگاه های دولتی و غیر دولتی و کسانی که تولید محتوا و اپلیکیشن می کنند، انجام شود تا بتوانند در بستر شبکه ملی اطلاعات به کار خود ادامه دهند.» وی همچنین راه اندازی شبکه ملی اطلاعات را یکی از ماندگارترین اقدامات وزارت ارتباطات در دولت یازدهم می‌داند.

▪ دولت الکترونیک

قرار بود واعظی فاز نخست دولت الکترونیکی را در دهه فجر سال گذشته افتتاح کند اما این کار نیز به روزهای پایانی دولت یازدهم موکول شد. در حال حاضر، ۵۱ دستگاه دولتی به پروژه دولت الکترونیک متصل شده اند و می‌توانند به شهروندان بیش از ۴۴۰ خدمت را ارائه دهند.

اما دولت الکترونیک چه اهدافی را دنبال می‌کند؟ واعظی پیشتر خبر داده بود که این گونه خدمات باعث تامین رضایت بیشتر شهروندان و افزایش بهره وری خواهد شد. این در حالیست که شفاف سازی در دولت نیز افزایش یافته و از جعل و تبعیض و فساد جلوگیری می‌شود.

نظر شما در مورد عملکرد واعظی در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات چیست؟ آیا تغییراتی که در دوران او به وجود آمد را ملموس می‌دانید یا به نظرتان او می‌توانست اقدامات مفیدتری برای پیشرفت حوزه ICT داشته باشد؟

[دیجیاتو](#)